
ANONYMI SÆCULI VIII.

I.

INCERTI AD PIPPINUM REGEM EPISTOLA.

(Ex Duchesn., Hist. Franc. Script.)

Domino clementissimo et a Deo electo et sublimato, Pippino regi quam magnificentissimo, ille humilis servus, et clientulus vester, oratorque per omnia sedulus, per hanc epistolam vestram magnitudinem in Domino dominorum opto et mitto sempiternam salutem.

Gratias itaque ago omnipotenti Deo, summa cum prosperitate in servitio domini mei perveni, receptusque ab eo solita benignitate illius in presentia gratosus consisto. Multa namque ab eodem piissimo rege melliflua verba de vestris partibus inquisitis fui, sed in cunctis exquisitionibus quibusque libenter audiri merui. Talibus omnipotens mihi ministravit responsis, quæ animum illius velut suavissima melodia, ac sacræ jucunditatis gaudio irrigarunt. Et ideo ineffabilis illius clementia erga excellentiam vestram, sicut dignum est, optimam habet voluntatem. Quoniam vero omnia quæ dicta sunt ille servulus vester viva voce vobis potest narrare, fuerunt quidam expares, quos et amicos habere putabam, pectore venenoso currentes, antequam venissem, meam conati sunt accusare miseriam. Sed ille qui cunctorum novit occulta, misertus est famulo suo, eorumque machinamenta magis juvare cœperunt quam aliquem dolum inurerent. Cuncta vero quæ late-

tere coram cunctis principibus, idem ipse clementissimus rex mihi famulo suo dignatus est clementer narrare, quod, et hæc omnia, præfatus ille vestris in auribus prudentius potest referre. Habere autem illum unum ex veris amicis, et fidelem servulum, non dubitetis, quia in quantum mens illius prævakuit, de profectu vestro in gloriam coram domino nostro viriliter certare studuit ille noster, quem uti anima mea in vestra diligebam amore, non erubuit nece mea suas examinare sagittas: et saltim de parte mea in regis presentia verba non vera jactare. Sed ille qui iniqui Achitophelis ad nihilum redegit consilliam, voluit et ejus subito conterere nequitiam, et gratia Domini potius ut dignus essem mihi benignus concessit. Habeo enim ego servulus vester dispositum, ut missum meum citius cum potuero in vestro dirigam servitio. Sed nunc de presentie pro benedictionis causa per illum dirigo vobis munuscula parva, non tamen parvo voluntatis affectu, id est cusinos 11. eos vultu serenissimo respicere digneris. Commendo me, omnesque rex sancti il. ac nostras, et cunctis parentibus nostris servulis vestris sub defensione aliarum vestrarum multis feliciter annis quæso Deu. serenitati vestræ. Confestim cum hunc recensitum habueritis indiculum, igni ad devorandum trademini. *

II.

EPISTOLA MONACHI AD ABBATEM.

Charus charissimo, dilectus dilectissimo, filius in Christo Patri, il. ille humilis illi abbati in Domino sempiternam salutem.

Duo enim simul nostro versantur in animo, admiratio videlicet et tristitia. Quare? quia postquam a vestra dilectione corpore, non mente, separati sumus, neque per missum, neque per mellifluos apices vestros, de desiderabili prosperitate vestra, quam Deo teste semper audire et videre desideramus, certi effici meruimus. Notum igitur sit sapientia vestræ, quoniam v Kalend. Augustas saumas nostras partibus palatii dimittere dispositum habemus, et postea propter opus Ecclesiæ tres dies sta-

re, easque festinanter deinde Domino auxiliante sequi volumus: ea videlicet ratione, ut xviii Kalend. Septembris ad Magantium esse possimus. Nam si vobis placuerit, sicut dispositum habetis, ut per nos veniatis, tunc secundum voluntatem vestram iter nostrum disponere habeamus. Nulla enim causa est, exceptis his quæ per nullum ingenium mutare possumus, quæ voluntatem vestram, in quantum Christo auspice valemus, nobis dimittere faciat. Fuimus namque ad locellum vestrum in loco qui dicitur il., ipsum mansum consideravimus, ibique nostrum repastum ex nostro adducere præcepimus, et una cum nostris vestrisque fidelibus in amore

vestro illic lætati sumus. Inde navigio pisces capi-
piendo, ad villam pervenimus. Tassilo vero,
ut speramus, fidelis vester, de his quæ ab eo quæ-
sivimus prudenter nobis in omnibus responsum de-
dit. Et putamus, si eum probaveritis, et secundum
scientiam vel doctrinam vestram aliquod servitium
ei injunxeritis, quod vobis exinde placere curabit.
Precamur denique, ut illo præposito vestro præci-
piatis, ut de illo manso quod vestra charitas nobis
beneficiavit, bonum certamen secundum promissionem
vestram facere studeat, qualiter nobis vobisque

A exinde merces accrescat. De plumbo autem et mate-
riamine similiter demandate, qualiter navigio juxta
voluntatem vestram de sancto illo usque ad locum
ubi Signa confluit in mare, nos ita adducere possi-
mus, quatenus Dominum meum sanctum illum ama-
torem vestrum una cum omnibus sanctis, quorum
reliquias in monasterio habemus, intercessores exin-
de habeatis. Deus omnipotens ejus temporibus in
præsenti sæculo vos sanum et incolumem custodiat,
et in futuro cum sanctis angelis lætabundum efficiat.
Amen.

III.

COMMONITORIUM CUJUSQUE EPISCOPI

AD SACERDOTES SUBDITOS SIBI CÆTEROSQUE MINISTROS CUJUSCUNQUE ORDINIS ECCLE- SIASTICI.

(Ex Marten., Amplissima Collectio.)

Fratres sacerdotes Domini cooperatores nostri
ordinis estis, et nos quidem, quamvis indigni, locum
Aaron tenemus, vos locum Eleazari et Itamari.
Nos vice duodecim apostolorum fungimur, vos sep-
tuaginta duorum discipulorum. Nos pastores vestri
sumus, vos plebis vobis commissæ. Nos de vobis
rationem reddituri sumus summo pastori Domino
nostro Jesu Christo, vos de plebe vobis commissæ.
Ideoque, charissimi, vestrum videte periculum. Ad-
monemus itaque et obsecramus fraternitatem ve-
stram, ut quæ vobis suggerimus, memoriæ com-
mendetis, et opere exercere studeatis.

I. In primis admonemus ut vita et conversatio
vestra irreprehensibilis sit, scilicet ut cella vestra
sit juxta ecclesiam, et in domo vestra feminas non
habeatis.

II. Omni nocte ad vigilias surgite; cursum ve-
strum horis certis decantate.

III. Missarum solemnitates celebrationesque reli-
giose peragite; corpus et sanguinem Domini cum
timore et reverentia sumite; vasa sacra propriis
manibus abluite et extergite.

IV. Nullus cantet nisi jejunos; nullus cantet qui
non communicet.

V. Nullus cantet sine amictu, alba, stola, fanone,
casula. Et hæc vestimenta nitida sint, et ad nullos
alios usus sint.

VI. Nullus cum alba, qua in suos usus utitur,
præsumat missam celebrare [Al., cantare, hic et in-

* Plenarium aliqui cum Missale confundunt; ali-
qui ita distinguunt, ut Missale sit liber ecclesiasti-
cus continens officium missarum, Plenarium liber
complectens Epistolas et Evangelia. Crediderim ta-
men Missale plenarium esse librum, in quo non
modo canon, orationes et præfationes continentur,
sed etiam Epistolæ et Evangelia, omnia denique
quæ in choro cantantur.

B fra]. Nullus in ligneo aut vitreo calice audeat mis-
sam celebrare.

VII. Nulla femina ad altare accedat, nec calicem
Domini tangat.

VIII. Corporale mundissimum sit. Altare sit co-
optum de mundis linteis. Super altare nihil ponat-
ur nisi capsæ et reliquiæ et [Al., aut forte] quatuor
Evangelia et pyxis cum corpore Domini ad viaticum
infirmis, cætera in nitido loco recondantur.

IX. Missale, * Plenarium, Lectionarium, Antiphon-
arium, b utrumque librum xl homiliarum unus-
quisque habeat.

X. Locus in secretario vel juxta altare sit præpa-
ratus, ubi aqua effundatur quando sacra vasa abluun-
tur, ibique vas nitidum cum aqua pendeat, ubi sa-
cerdos manus lavet post communionem.

XI. Ecclesiæ sint bene coopertæ et cameratæ,
atrium ecclesiæ undique muratum c.

XII. Nullus extra ecclesiam per domos, vel in locis
non consecratis, missam cantet, nec solus cantet d.

XIII. Quisque presbyter clericum habeat qui epi-
stolam vel lectionem legat, eique ad missam respon-
deat et cum quo psalmos cantet.

XIV. Infirmos visitate, eosque Deo reconcilia-
te oleo sancto ungit, et propria manu communicate.
Nullus præsumat tradere communionem laico vel
feminae ad ferendum infirmo.

XV. * Nullus sacrum chrisma vendat, nullus pro
baptizandis, vel pro corpore Domini, vel pro recon-
ciliatione, vel pro sepultura, vel pro consecrandis

b In Victorino codice desideratur utrumque librum
xl homiliarum.

c Victor., Sepi munitum.

d In Victor. deest nec solus cantet.

e In codice Victorino hic articulus sic legitur:
Nullus vestrum pro baptizandis infantibus, aut infir-
mis reconciliandis, aut mortuis sepeliendis, præmium
vel munus exigat. Omissis reliquis.